భారతదేశ చరిత్ర

భారతదేశంలో ఆంగ్ల పాలనా ప్రభావాలు

భారతదేశంపై ఆధిపత్యాన్ని సాధించడంలో భాగంగా ఆంగ్లేయులు వివిధ చట్టాలను రూపొందించారు. ఆయా చట్టాలను ఏయే సంవత్సరాల్లో రూపొందించారు. వాటి ద్వారా ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ, మత, సాంస్కృతిక రంగాల్లో వచ్చిన మార్పులను గురించి పోటీ పరీక్షలకు హాజరయ్యే అభ్యర్థులు స్పష్టంగా తెలుసుకోవాలి.

సుగంధ ద్రవ్యాల వ్యాపారం కోసం భారతదేశానికి వచ్చిన ఐరోపా దేశాల్లో ఇంగ్లండ్ మిగిలిన దేశాలను అధిగమించి భారతదేశాన్ని ఆక్రమించి తన వలసగా మార్చుకుంది.

- బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య స్థాపన అనంతరం ఆంగ్లేయులు మన దేశంలో పాలన, ఆర్థిక, సాంఘిక, మత, సాంస్కృతిక రంగాలను బాగా ప్రభావితం చేశారు.

1773 రెగ్యులేటింగ్ చట్టం

- భారతదేశంలో ఆంగ్లేయులు ప్రవేశపెట్టిన మొదటి పాలనా చట్టం 1773 నాటి రెగ్యులేటింగ్ చట్టం.
- దీని ద్వారా బెంగాల్ గవర్నర్ జనరల్ పదవిని ఏర్పాటు చేసి వారన్ హేస్టింగ్స్‌ను తొలి బెంగాల్ గవర్నర్ జనరల్‌గా నియమించారు.
- దీని ద్వారానే కలకత్తాలో 1774లో తొలిసారిగా ఫెడరల్ న్యాయస్థానాన్ని (సుప్రీంకోర్టు) ఏర్పాటు చేశారు.
- ఈ చట్టం ద్వారా కోర్ట్ ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ సంఘం, నలుగురు సభ్యుల గవర్నర్ జనరల్ సలహా సంఘం ఏర్పడింది.
- ఆంగ్లేయులు బ్రిటిష్ ఇండియాను ప్రెసిడెన్సీలు, జిల్లాలు, తాలూకాలుగా విభజించారు.
- ప్రెసిడెన్సీకి గవర్నర్, జిల్లాకు కలెక్టర్, తాలూకాకు తహశీల్దార్‌లను అధిపతులుగా నియమించారు.
- జిల్లా మెజిస్ట్రేట్ శాంతి భద్రతల నిర్వహణ చేస్తే జిల్లా జడ్జి న్యాయ నిర్వహణ చేసేవాడు.

1784 పిట్ ఇండియా చట్టం

- ఆంగ్ల ప్రభుత్వం 1784లో పిట్ ఇండియా చట్టం చేసి ఆరుగురు సభ్యుల బోర్డ్ ఆఫ్ కంట్రోల్‌ను ఏర్పాటు చేసింది. గవర్నర్ జనరల్ సలహా సంఘం సభ్యుల సంఖ్యను 4 నుంచి 3కి తగ్గించారు.
- ఆంగ్ల ప్రభుత్వం 20 సంవత్సరాల కాలపరిమితితో 1793, 1813, 1833, 1853 సంవత్సరాల్లో నాలుగు చార్టర్ చట్టాలను ప్రవేశపెట్టింది.

1813 చార్టర్ చట్టం

- 1813 చార్టర్ చట్టం ద్వారా భారతదేశంలో విద్యాభివృద్ధికి సంవత్సరానికి లక్ష రూపాయలు కేటాయించింది. ఈ చట్టం ద్వారానే క్రైస్తవ మిషనరీలకు మత ప్రచార హక్కును కల్పించింది.
- 1813 చార్టర్ చట్టం ద్వారా భారతదేశంలో ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ గుత్తాధికార వ్యాపార హక్కులను రద్దుచేశారు.

1833 చార్టర్ చట్టం

- దీని ద్వారా బెంగాల్ గవర్నర్ జనరల్ పదవిని భారతదేశ గవర్నర్ జనరల్‌గా మార్చారు. విలియం బెంటింక్‌ను తొలి భారతదేశ గవర్నర్ జనరల్‌గా నియమించారు.
- దీని ద్వారానే తేయాకు వర్తకం, చైనాతో కంపెనీ గుత్తాధికారాలను తొలగించారు. ఈ చట్టం ద్వారా విద్యాభివృద్ధికి సంవత్సరానికి రూ. 10 లక్షలు కేటాయించారు.
- గవర్నర్ జనరల్ సలహా సంఘంలో ఒక న్యాయ సభ్యుడిని (మెకాలేను) నియమించారు. శాసన నిర్మాణ, కార్యనిర్వాహక శాఖల్ని వేరు చేశారు.

1853 చార్టర్ చట్టం

- దీని ద్వారా భారతదేశంలో శాసన నిర్మాణ సభ ఏర్పాటుకు అంకురార్పణ జరిగింది. భారతదేశంలో సివిల్ సర్వీసుల్లో అన్ని నియామకాలు పోటీ పరీక్షల ద్వారానే జరగాలని నిర్ణయించారు. (12 మంది సభ్యులతో శాసన నిర్మాణాశాఖను ఏర్పాటు చేశారు.)
- ఈ చట్టం ద్వారానే కేంద్ర పాలన నుంచి బెంగాల్‌ను వేరుచేసి దానికి అసిస్టెంట్ గవర్నర్ జనరల్‌ను నియమించారు. కేంద్ర శాసనసభ ఏర్పడింది.

1858 భారత ప్రభుత్వ చట్టం

- దీని ద్వారా భారతదేశంలో పాలనాపరంగా మరిన్ని మార్పులు ప్రవేశపెట్టారు. భారతదేశ గవర్నర్ జనరల్ పదవిని భారత రాజప్రతినిధి/ వైస్రాయ్‌గా మార్చి, లార్డ్ కానింగ్‌ను తొలి వైస్రాయ్‌గా నియమించారు.
- దీని ద్వారా ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ పాలనను రద్దుచేసి ఇంగ్లాండ్ రాజు/ రాణి ప్రత్యక్ష పాలనలోకి భారతదేశం వెళ్లేలా చేశారు.
- ఇంగ్లండ్ భారత రాజ్య కార్యదర్శి పదవిని, అతడికి పదిహేను మంది సభ్యులతో సలహా సంఘాన్ని (ఇండియా కౌన్సిల్) ఏర్పాటు చేశారు.
- బ్రిటిష్ పార్లమెంటులోని మంత్రివర్గ సభ్యుడిని భారత రాజ్య కార్యదర్శి/ సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్‌గా నియమించాలని పేర్కొన్నారు.

1861 భారత కౌన్సిళ్ల చట్టం

- ఈ చట్టం ద్వారా భారతదేశంలో ఆంగ్లేయులు పోర్ట్ ఫోలియో పద్ధతిని (మంత్రిత్వశాఖల కేటాయింపు) ప్రవేశపెట్టారు. ఈ చట్టం ద్వారానే రాష్ట్ర శాసన సభలను ఏర్పాటు చేశారు.
- దీని ద్వారానే వైశ్రాయ్ సలహా సంఘం సభ్యులను 5కి పెంచారు.

1892 భారత కౌన్సిళ్ల చట్టం

- దీని ద్వారా పరోక్ష ఎన్నిక విధానం ప్రవేశపెట్టడమే కాకుండా శాసన సభ్యులు బడ్జెట్‌పై చర్చ జరపడానికి అనుమతించారు.

1909 చట్టం

- ఆంగ్ల ప్రభుత్వం 1909లో మింటో మార్లే సంస్కరణలను (1909 చట్టం) ప్రవేశ పెట్టింది. దీని ప్రకారం భారతదేశంలో ముస్లింలకు మత ప్రాతిపదికపై ప్రత్యేక నియోజకవర్గాలు కేటాయించారు.
- లార్డ్ రెండో మింటోను 'మత నియోజకవర్గాల పిత'గా పేర్కొంటారు.
- ఈ చట్టం ద్వారానే భారతదేశంలో ప్రత్యక్ష ఎన్నికల విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.
- కేంద్ర శాసనసభను ఇంపీరియర్ లెజిస్లేటివ్‌గా మార్చి దాని సభ్యుల సంఖ్యను 69కి పెంచారు.

1919 మాంటెగ్ ఛేమ్స్‌ఫర్డ్ చట్టం

- ఈ చట్టాన్ని 1919లో ప్రవేశపెట్టారు. దీని ద్వారా రాష్ట్రాల్లో ద్వంద్వ పాలన/ ద్వంద్వ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ప్రభుత్వ పాలనాంశాలను కేంద్ర, రాష్ట్ర జాబితాలుగా విభజించారు. భారత హైకమిషనర్ పదవి ఏర్పాటు చేశారు.
- దీని ద్వారానే కేంద్రంలో ద్విసభా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఎగువ సభలో 60 మంది, దిగువ సభలో 145 మంది సభ్యులుగా నిర్ణయించారు.

1935 భారత ప్రభుత్వ చట్టం

- దీని ద్వారా రాష్ట్రాల్లో స్వయం పాలన ఏర్పాటు చేసి కేంద్రంలో ద్వంద్వ పాలన ప్రవేశపెట్టారు. ఇండియా కౌన్సిల్‌ను (1858) రద్దు చేశారు.
- రాష్ట్రాల్లో ద్విసభా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఉమ్మడి జాబితాను కూడా రూపొందించారు.

- అఖిల భారత సమాఖ్యను ఏర్పాటు చేశారు. ఎగువసభలో 260 మందిని, దిగువ సభలో 375 మందిని సభ్యులుగా నిర్ణయించారు.
- మొత్తం ఆరు రాష్ట్రాల్లో ద్విసభా విధానం, అయిదు రాష్ట్రాల్లో ఏక సభా విధానాన్ని కొనసాగించారు.
- 1935 చట్టాన్ని నెహ్రూ "ఇంజనులేని యంత్రం"గా విమర్శించారు.
- భారతదేశంలో ఆంగ్ల ప్రభుత్వం రూపొందించిన చివరి చట్టం 1948 భారత ప్రభుత్వ చట్టం.

రచయిత: బొత్స నాగరాజు

www.eenadupratibha.net
www.eenadupratibha.net